

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 3 (35)

Вінниця – 2020

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу

ВИПУСК № 3 (35)

Свідомство про державну реєстрацію

друкованого засобу масової інформації

Серія ВЦ № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року

Журнал

(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, російська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року

Номер затверджено на засіданні науково-методичної ради

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Протокол № 2 від 16 грудня 2020 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Заболотний В.Ф., д.філ.н. Войцехівська Н.К., д.філ.н., проф. Слободинська Т.С., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В., к.мист-ства Іскра С.І., к.пед.н. Головська І.В., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Луцинкевич Л.А., Царик А.П.

Відповідальність за зміст статей несуть автори

Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу/[ред.кол.: Войцехівський К.Ф. (гол.ред) та інші]. – Вінниця: Вінницька міська друкарня, 2020. – Випуск 3(35). – 116с.

© КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», 2020

З М І С Т

С Л О В О Р Е Д А К Т О Р А

ПОСТАТЬ КЕРІВНИКА ТА ЙОГО РОЛЬ У СТАНОВЛЕННІ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	4
РИТМИ ЖИТТЯ КОЛЕДЖУ	12
<u>КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ</u>	
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ <i>БАБІЙ Л.С.</i> ..	20.
ПСИХОЛОГІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ РИТМІЧНОГО ВІДЧУТТЯ <i>АВТУХОВ С. Л.</i>	23
РОЗВИТОК САМОСТІЙНОСТІ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ГРИ НА МУЗИЧНОМУ ІНСТРУМЕНТІ <i>МЕЛЬНИК С. М.</i>	26
ПІЗНАВАЛЬНИЙ ІНТЕРЕС–ЧИННИК МУЗИЧНОГО НАВЧАННЯ <i>ОСТРОВСЬКА-ЗІНЕНКО І.О.</i>	30
РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ В СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ <i>НАГОРНЮК В.Г.</i>	33
РОЗВИТОК ЛЕГКОЇ АТЛЕТИКИ НА ВІННИЧЧИНІ В ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД <i>ПРИСЯЖНЮК Д. С. БИСТРИЦЬКИЙ О. С. MARTINIЮК Ю. Г.</i>	39
ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА <i>ЮР'ЄВ Ю.Г.</i>	43
<u>ЕКОНОМІЧНА КУЛЬТУРА ТА ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ МОЛОДІ ЯК ЗАПОРУКА ЕКОНОМІЧНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ КРАЇНИ</u>	
ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ УКРАЇНИ <i>БАБІЙ В.М.</i>	47
ЗАСТОСУВАННЯ ДІЛОВИХ ІГОР В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ І МАРКЕТИНГУ» <i>БУГА О. І</i>	51
ПОДАТКОВА ГРАМОТНІСТЬ СТУДЕНТІВ <i>ЄВДОКИМОВА Н.В.</i>	56
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ З ФІНАНСІВ <i>ЛИМАР О. Ф.</i>	61
МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ ЯК ЧИННИК ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИВЧЕННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ» <i>ВОЛКОДАВ Т. А</i>	68
ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН ЕКОНОМІЧНОГО ЦИКЛУ <i>БАКАЛОВА Н.М.</i>	73
<u>ГЕРМАНІСТИКА ТА СЛАВІСТИКА У СУЧАСНОМУ НАУКОВОМУ ПРОСТОРІ</u>	
ВИКОРИСТАННЯ АВТЕНТИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ РЕСУРСІВ ТА РОЗВИТОК SOFT SKILLS У ХОДІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	77
ГЕНЕЗИС ІНОЯЗЫЧНЫХ СЛОВ В УСЛОВИЯХ БИЛИНГВИЗМА <i>КИСЕЛЕВ Д.Л., ТАРАТУТА С.Л.</i>	79
POLYSEMY AND MOTIVATION OF WORD MEANING IN ENGLISH LANGUAGE <i>ТКАЧУК ВАЛЕРІЯ</i>	83
ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ “ЛЮБОВ” В ХУДОЖНІЙ АНГЛОМОВНІЙ ЛІТЕРАТУРІ <i>ЛАУТА ЛЮДМИЛА</i>	85
<u>ЛАБОРАТОРІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ</u>	
«НІ, Я ЖИВА! Я БУДУ ВІЧНО ЖИТИ!» <i>МАЗУР Т. А., НЕНЧИНСЬКА Л. В.</i>	89
СЕРЦЕ МОЄ ТАМ , ДЕ МОЯ БАТЬКІВЩИНА <i>ДИМІНСЬКА В. К. , ПЕКУРАРУ Л. Г.</i>	93
ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ УСПІШНОЇ ОСОБИСТОСТІ <i>БІЛОУС Л. З.</i>	99
ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМИ GOOGLE CLASSROOM В ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ <i>ЛЕБІДЬ О. В.</i>	107

бігу, метання диска, штовхання ядра – на рівні майстра спорту України міжнародного класу.

У чоловіків найбільш старим є досягнення у метанні списа О. Грибниченко – 1986 р., в стрибках з жердиною В. Кириленко – 1991 р., штовхання ядра Г. Власюк – 1987 р., марафонському бігу М. Табака – 1987 р.

У жінок – метанні диска А. Єльніної – 1957 р. і в усіх бігових видах, починаючи з

1500 м. до марафонського бігу і належать вони Т. Поздняковій.

Найбільша кількість обласних рекордів належить студентам та випускникам факультету фізичного виховання Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Присяжнюк Д. С. Сторінки історії Легкої атлетики Вінниччини/ Д. С. Присяжнюк – Вінниця: ФОП Корзин Д. Ю., 2016 – 212 с.
2. Кулик Я. Л. Вінниччина спортивна/ Я. Л. Кулик – Вінниця, 1996 – 160 с.
3. Кулик Я. Л. Історія виникнення і розвитку фізичної культури та спорту в Україні/ Я. Л. Кулик – Вінниця – 1997 – 312 с.
4. Лозовський І. Р. Спортивні таланти Поділля/ І. Р. Лозовський – Вінниця- 2002 – 319с.

*Стаття надійшла до редакції
10 листопада 2020*

ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

УДК 159.977.53

ЮР'ЄВ Ю.Г.

*спеціаліст вищої категорії, викладач-методист,
викладач спеціальних музичних дисциплін*

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Сучасний культурно-освітній простір відзначається продукуванням і впровадженням у життя принципово нових педагогічних концепцій, систем, навчальних і виховних технологій. У нашій країні створюється нова культура – культура сучасної незалежної суверенної Української держави, культури, яка відрізняється новим етапом гуманізації всіх сфер життя. Найважливішим у цьому процесі є естетичне виховання народу. Людина сучасного суспільства повинна бути гармонійно розвиненою, озброєною науковими і технічними знаннями, повинна глибоко

розуміти мистецтво, відчувати красу у всіх її проявах.

Серед усіх видів мистецтва музика займає особливе місце завдяки її безпосередньому комплексному впливу на люди. Багаторічний досвід та спеціальні дослідження показали, що музика діє і на психіку, і на фізіологію людини, що вона може заспокоювати або збуджувати, викликати позитивні і негативні емоції. Мабуть тому сучасна школа стверджує ідею важливості музичного виховання усіх без винятку дітей, його значення для розвитку загальних психічних властивостей, для

виховання емоційної чуйності, морально-естетичних ідеалів, для формування розвиненої особистості. Молодший шкільний вік є їм важливим і своєрідним періодом у загальному розвитку дитини, який впливає на подальше формування її фізичних, розумових та художньо-творчих здібностей. Типові психологічні особливості молодших школярів-піддатливість, пластичність, чутливість всієї нервової системи, емоційність, об'єктивність мислення створюють найсприятливіші умови для розвитку естетичного ставлення до навколишнього світу. З перших днів навчання загальноосвітня школа покликана виховувати в учнів потяг до всього прекрасного у житті, розвивати у них естетичне, образне сприйняття світу, творчу здібність бачити і чути, відчувати й запам'ятовувати, спостерігати й фантазувати.

У цій широкій програмі велику роль відіграє музика, що стає сьогодні все значимішим компонентом духовного життя народу, могутнім засобом виховання дітей та юнацтва. Виховні можливості музичного мистецтва надзвичайно великі. Воно допомагає формувати особу в естетичному, моральному напрямках. Але, як відомо, вплив музики буде ефективним лише в тому разі, коли людина матиме певний рівень духовної культури, досвід спілкування з музичними творами. Інакше найпрекрасніші зразки художньої творчості можуть залишитися незрозумілими та недоступними для неї.

В існуючій практиці навчання учням часто подають готові істини, узагальнення, висновки, гальмуючи тим самим розвиток мислення, фантазії, творчої самостійності особи, в той час, як сучасні умови науково-технічної революції, з її швидким зростанням різноманітних знань, обумовлюють необхідність розвитку у школярів вміння самостійно орієнтуватись у

нових явищах, творчо вирішувати поставлені життям завдання.

Отже, музично-естетичне виховання слід направляти на розвиток у школярів здібності глибоко засвоювати і переробляти музичну усвідомлення інформацію, правильно визначати справжні цінності музичного мистецтва, самостійно аналізувати й творчо оцінювати їх.

Розвинена естетична оцінка художньої творчості потребує глибшого усвідомлення своїх почуттів, вміння пояснити емоційне ставлення до твору з позицій певних естетичних поглядів й уявлень про мистецтво. Цілком зрозуміло, що можливості оцінки музичних творів у молодших класах обмежені віком дітей, їхньою музичною підготовкою. Проте завдання музично-естетичного виховання на всіх його етапах полягає в тому, щоб навчити школярів аргументовано пояснювати своє ставлення до того чи іншого музичного твору, у посильній для їх формі аналізувати загальний характер музичного матеріалу, особливості виражальних засобів, за допомогою яких твориться художній образ.

«Кожний майбутній слухач і amator музики, - писав. Асаф'єв, - повинен якнайкраще розвивати у собі критичне ставлення до музичних явищ й володіти даром оцінки». Така естетична оцінка, будучи однією з форм виявлення дитячої творчості, сприяє глибшому й тоншому проникненню в суть різних видів музичного мистецтва, активізує процес сприймання музики.

Міра естетичної вихованості зумовлюється тим, наскільки глибоко людина засвоїла ці об'єктивні критерії, зуміла перетворити їх у власні переконання і може використовувати для оцінки різноманітних явищ.

Для розвитку навичок оцінної діяльності у молодшому віці великого значення набувають зорові уявлення. В учнів початкових класів переважає конкретне,

наочно - образне мислення, тісно пов'язане з їхнім життєвим досвідом. Дітям цього віку доступніша музика, яка відображає близький дитячий свідомості світ іграшок, живої природи, казок. Саме такими є твори В. Косенка, О. Гречанінова, П. Чайковського, Р. Шумана, спеціально написані для юних слухачів та музи- кантів. У відомих циклах мініатюр цих композиторів, - дитячих альбомах- незважаючи на відмінність творчих стилів ясно виступають загальні музично-естетичні та педагогічні принципи. Це, насамперед, рельєфна образність музичного матеріалу, лаконізм та чіткість музичної форми, гранична ясність виражальних засобів музичної мови. Знайомство з цими творами дає можливість з перших кроків навчання розвивати у дітей здібність сприймати музичний образ і засоби його втілення в їхній єдності та розвитку, усвідомлювати виражальне значення мелодії, ритму, гармонії, тембру, ладу. Так, «Старовинна французька пісенька» з її глибоким мелодичним диханням, «жалібні» синкопи у п'єсі «Хвороба ляльки» П.Чайковського розкривають дітям різні емоційні відтінки мелодичних інтонацій. «Вальс» О.Гречанінова, де пластичний, контрастний ритм є стрижневою основою образного змісту, і «Марш» Р. Шумана, який відтворює легкий дитячий крок, дають можливість відчуті й усвідомити індивідуально-характерне втілення ритму у різноманітних за своїм жанром, формою, фактурою та ритмічним рисунком творах.

За твердженням психологів, педагогів, музикантів музика кожної епохи, користуючися своєю, тільки їй притаманною художньою мовою, виробляє у слухача певні здібності сприймання. Цілком слушно, що знайомство з сучасною музикою необхідно розпочинати з раннього дитинства. Якщо людина звикла лише до

класичної гармонії, мелодії, ритму, не стикається з мистецтвом наших днів, їй важко, а іноді й неможливо сприйняти і оцінити твори Д. Кабалевського, С. Прокоф'єва, Д. Шостаковича та інших композиторів, без вивчення і засвоєння яких не може бути загального музичного розвитку особи.

Багато композиторів ХХ ст., наслідуючи традиції класиків, створили такі п'єси для дітей, у яких специфічна дитяча образність відбита нових стилістичних формах і музичних звучаннях. Це «Мікрокосмос» Б. Бартока, «Дитяча музика» К. Дебюсі, «Шульверк» К. Орфа, «Дитяча музика» С. Прокоф'єва, «Альбом п'єс для дітей» Г.Свиридова», «Дитячі пісні» К. Шимановського, «24 дитячі п'єси для фортепіано» В. Косенка. Відбиваючи красочний світ дитинства музика В.Косенка має яскраву соціальну спрямованість. Дитяча музика В. Косенка ґрунтується передусім на національних витоках. Це відчувається в глибокій ліричності, характерною для української музики і збігається з світосприйняттям композитора.

Не всі з названих творів входять в діючу нині програму із слухання музики в молодших класах загальноосвітньої школи. Проте нові вимоги до музично-естетичного виховання, що передбачають проведення уроків мистецтва, починаючи з першого класу, кваліфікованими педагогами-музикантами, створюють можливість значного розширення та ускладнення музичного репертуару, в якому кращі твори радянських і сучасних зарубіжних композиторів повинні зайняти належне місце.

Підготовка дітей до сприймання й оцінки цих творів вимагає вступного слова вчителя. Його обсяг, зміст і форма визначаються специфікою - стилем і жанром музичного твору, рівнем підготовки дітей. Однак обов'язковою умовою проведення

такої бесіди є строга систематизація теоретичних відомостей, які даються учням. Учителю повинен побудувати свою розповідь так, щоб підкреслити найважливіші критерії естетичної цінності музики - ідейно-емоційний зміст, характеристику музичного образу, особливості форми твору і підвести школярів до їх свідомого засвоєння. Усе це допоможе сформувати у дітей «модель оцінного судження», на яку можна спиратися у процесі самостійної оцінної діяльності.

Нарівні зі свідомістю великого значення набуває й емоційність сприймання музики. Щоб в учнів склалася певна думка про музичний твір, вони повинні пережити його. «Інакше, ніж емоційним шляхом, - писав Б. Теплов, - не можна зрозуміти зміст музики». Тому вчителю у процесі бесіди слід створити емоційну атмосферу, активізувати емоційне сприймання дітей. Доповнюючи музику яскравими та образними поясненнями, вчитель може навести доступні для дитини життєві і художні асоціації, широко використати зіставлення та порівняння різних творів мистецтва, що дозволяє підкреслити різноманітність художніх образів.

Так, під час розбору п'єси «Мелодія в тумані», що надзвичайно образно передає картину затуманеного пейзажу, густу запону, в якій зникають обриси предметів, учням можна запропонувати розглянути картини французьких художників-імпресіоністів, наприклад К.Моне. Такий засіб виразності, як щільне співзвуччя пентатоніки у тій же п'єсі, слід порівняти з колористичним звукозаписом С. Прокоф'єва - нашаруванням «секундових плям» у п'єсі «Дощ та райдуга» з циклу «Дитяча музика», що викликають асоціації з барвами райдуги, яка проглядає крізь літній дощик.

Розглядаючи образ танцюючого селянина з п'єси «Селянський танок» Б. Бартока, можна пригадати сповнені життєлюбства образи селян у творах П. Брейгеля та Я. Йорданса. «Петрушку» І. Стравинського.

Засвоєні поняття про сутність естетичної цінності можуть стати особистими переконаннями, стійкими оцінками принципами, якщо вони формуються на основі живого, активного сприймання, безпосереднього спілкування учнів з художніми творами. Кваліфіковані пояснення вчителя, що точно й гнучко аналізують образну структуру, можуть вплинути на сприймання дітей, допомогти їм розібратися у художніх якостях твору лише за умови, коли вони поєднуються з ілюстрацією самого музичного матеріалу.

До того ж, надто важливо, щоб виконавська інтерпретація точно відповідала кваліфікованим поясненням учителя, словесній характеристиці особливостей художнього образу, підтверджувала її.

Аналіз музичних творів, їхня естетична оцінка становлять обов'язковий елемент не тільки слухання музики на уроці, але й інших видів музичної діяльності учнів - їх участі у виконавстві (хоровому співі, грі на музичних інструментах), оволодінні музичною грамотою. Теоретичні знання допомагають пояснити учням особливості музичної мови: мелодії, темпу, сили звучності, звучання регістрів та ін. Виконавство, виразність якого досягається лише тоді, коли учень глибоко відчуває та розуміє ідейно-емоційний зміст твору, виховує вміння розкривати своє ставлення до музики.

Різними засобами, взаємно доповнюючи один одного, вони сприяють формуванню у школярів навичок оцінної діяльності.

*Стаття надійшла до редакції
11 грудня 2020*